

Hørings skjema – De teologiske fakulteter. Rektorer ved praktisk-teologiske seminarer.

Revisjon av ordning for bispenominasjon (sak KR 26/07)

Hørings skjemaet inneholder bare hovedspørsmålet og de spørsmål som berører de teologiske fakultetene (teologiske professorer og praktikumsrektorer) spesielt.

Hørings skjemaet sendes som vedlegg til e-post til post.kirkeradet@kirken.no

I emnefeltet oppgis: **Høring bispenominasjon fra ____ (instansens navn)**

Høringsfrist: 1.september 2007

Instans: Det teologiske Menighetsfakultet
--

(inkl. Rektor ved MF's Praktisk-teologiske seminar)

1. Hovedspørsmål

Framtidig ordning ved utnevning/tilsetting av biskop bør være:

(Marker ønsket alternativ)

- a. *Bispevalgordning*
- b. **Bispevalg – subsidiært revidert nominasjonsordning**
- c. *Bispevalg – subsidiært dagens nominasjonsordning*
- d. *Revidert nominasjonsordning*
- e. *Dagens nominasjonsordning*
- f. *Annet (beskriv):*

Kommentarer: Bispeembetet i vår kirke er et tilsynsembete som omfatter menighetene og de ansatte i stiftet. Gjennom vigslingsretten og biskopens deltakelse i Kirkemøtet og Bispemøtet har imidlertid tilsynet også en helhetskirkelig karakter. En biskop bør ha et tydelig tillitsvotum og mandat fra dem hun eller han skal ha tilsyn med. Dette ivaretas best gjennom et valg der valgets vinner blir biskop, og der både lokale og helhetskirkelige instanser deltar.

Alternativet til bispevalg er en nominasjonsordning der endelig ansettelse skjer i et eget organ, enten som nå i Kirkelig statsråd eller i et eventuelt eget ansettelsesorgan i

en ny kirkeordning. En slik ordning vil ideelt sett kunne ivareta viktige helhetskirkelige hensyn hva angår balansen mellom teologiske grupperinger og kjønn i bispekollegiet, samt ivareta behovet for faglig tyngde. Vi frykter imidlertid at et slik ansettelsesorgan vil bli en arena for kirkepolitisk dragkamp, og øke konfliktnivået i kirken. Dersom ordningen med bispevalg imidlertid ikke lar seg gjennomføre p.g.a. politisk motstand, vil vi sekundært gå inn for en fortsatt nominasjonsordning med endelig ansettelse i eget organ.

14. Stemmeberettigede grupper

(Marker ønsket alternativ)

- a. Menighetsråd, prester og vigslede kateketer, diakoner og kantorer i bispedømmet; Kirkemøtets medlemmer pluss prestenes varamedlemmer
- b. Som a. – med tillegg av representantene med tale- og forslagsrett i Kirkemøtet for de tre teologiske fakulteters og Ungdommens Kirkemøte
- c. **Som i dag: Menighetsråd, prester og vigslede kateketer, diakoner og kantorer i bispedømmet; proster i øvrige bispedømmer samt teologiske professorer og rektorer for praktisk-teologiske seminarer**
- d. Annet (beskriv):

Kommentarer: Sentralt i biskopens arbeid står det læremessige tilsynet. Denne oppgaven krever både faglig tyngde, samt evne til å omsette og formidle teologien i møte med praktisk-kirkelige lederoppgaver og mediasamfunnets særlige utfordringer. Disse utfordringene er svært krevende og det vil derfor være uheldig å svekke det kirke- og teologifaglige element i ansettelsesprosessen. Fakultet ønsker derfor å beholde dagens ordning der prostene og de teologiske professorene og rektorene for praktisk-teologiske seminarer har stemmerett. Disse stemmene må da vektas slik at de gis en rimelig uttelling i den samlede avstemmingsprosessen.

Ordningen med stemmerett for de teologiske professorene og rektorene for praktisk-teologiske seminarer ivaretar dessuten et viktig helhetskirkelig anliggende. På denne måten kommer fakultetenes og seminarenes kirkelige tilknytning til uttrykk. Det vil etter

vår vurdering ikke være noen vinning verken for Den norske kirke eller for de teologiske læresteder dersom disse båndene skulle svekkes.

Uttalelse, innstilling og utnevning ved fortsatt nominasjonsordning

18. Instanser med rett/plikt til å avgi begrunnet uttalelse

(Marker ønsket alternativ)

- a. **Biskopene, Kirkerådet, Bispedømmerådet og rektor/dekanus ved de tre teologiske fakulteter**
- b. Biskopene, Kirkerådet, Bispedømmerådet (som i prøveordningen)
- c. Biskopene, Kirkerådet (som dagens ordning)
- d. Annet (beskriv):

Kommentarer: Innenfor rammen av en fortsatt nominasjonsordning vil begrunnede uttalelser være til hjelp for det organ som skal foreta den endelige ansettelse. Som et bidrag til å styrke det faglige element, bør også rektor/dekanus ved de teologiske fakulteter kunne avgi slike begrunnede uttalelser.

Andre kommentarer og forslag:

Enten man ender opp med et bispevalg eller en revidert nominasjonsordning, ønsker fakultetet å støtte forslaget om at det i prosessen innføres en ordning med **formalisert, offentlig utspørring av kandidater** ved et panel av teologiske fagfolk og representanter for Kirkerådet, Bispedømmerådet og Bispemøtet. En slik ordning vil bidra til økt oppmerksomhet rundt prosessen og gi de stemmeberettigede et bedre grunnlag for å stemme enn tilfellet er med dagens ordning. På denne måten vil man også kunne bidra til å sikre det faglige nivå i bispekollegiet.

Mot en slik ordning anføres i innstillingen blant annet at en slik utspørring vil "kunne ta form av valgkamp" og "favourisere de kandidater som har lettest for å hevde seg offentlig..." (s. 28). Etter vår mening er imidlertid valgkampen en realitet uansett, og det vil bare være positivt om den føres åpent. Videre må kandidatenes evne til å hevde seg offentlig i høy grad sies å være relevant i vurderingen av deres egnethet som biskoper.

Dersom en slik offentlig utspørring av kandidatene skal fungere etter hensikten, bør den gjøres tilgjengelig for alle stemmeberettigede. Dette kan eksempelvis skje ved at møtet tas opp på video og legges ut på nettet.

Etterord

Uansett hvordan ordningen for nominasjon eller valg av biskop utformes, bør man sikre at den mulighet for direkte innflytelse fra politiske myndigheter på hvem som blir biskoper i Den norske kirke som ligger i dagens ordning, opphører. En slik innflytelse er på den ene side uholdbar av teologiske grunner, på den annen side strider den mot internasjonale prinsipper om religionsfrihet. Det kan bl.a. her vises til FNs Erklæring om fjerning av alle former for intoleranse og diskriminering basert på religion eller tro fra 1981, som regner trossamfunns rett til å utpeke sine egne ledere som en del av religionsfriheten (artikkel 6g). Det kan her også vises til et nylig framlagt forslag om å endre prosedyren for utnevning av biskoper i Church of England, der Dronningens utnevning heretter vil skje på grunnlag av forslag på kun ett navn fra kirkelige organer. En videreføring av dagens ordning vil innebære at Norge blir ett av de svært få land i verden der politiske myndigheter har innflytelse på utnevning av religiøse ledere. Det er grunn til å hevde at en slik fortsatt ordning krenker Den norske kirkes religionsfrihet, og at den derfor må bringes til opphør.